

JOËL

Joël is een van de twaalf kleine profeten. Hij profeteert in Juda, over kwade én goede dingen. Herhaaldelijk noemt Joël de 'dag van de Heer', de dag van oordeel, waarmee hij het volk oproept zich te bekeren. De naam Joël betekent 'Jahweh is God'.

Indeling

In de Hebreeuwse bijbel heeft het boek Joël 4 hoofdstukken. In de Septuaginta, de Griekse vertaling van het OT, slechts drie. De meeste vertalingen volgen de Septuaginta. De NBV volgt de Hebreeuwse bijbel. In deze samenvatting staan teksten uit de NBV.

Scharnierpunt

Al voor het midden, vanaf 2:18, komt Joël met de belofte van herstel.

Kern

Joël is de profeet die kwaad en goed ziet neerdalen, in deze volgorde.

In het boek wordt niet zo duidelijk wat de toehoorders fout hebben gedaan. Misschien dronkenschap, leven in een roes, God vergeten maar wel voldoening zoeken in zijn gaven? (1:5)

Joël roept op tot inkeer. Hiervoor gebruikt hij steeds de term 'de dag van de Heer'. De hoorders weten dat hiermee wordt bedoeld een dag van crisis, van oordeel.

Als gelovige kun je denken dat het mooi is dat die dag komt, een dag waarop God afrekenet met de vijanden. Dit is ook zo. Maar, zegt Petrus: 'Besef goed dat de tijd van het oordeel is aangebroken. Dat oordeel begint bij Gods eigen mensen.' (1 Petr. 4:17)

Ook Joël laat zien dat genade geen vanzelfsprekendheid is. Genade is níet goedkoop, maar wél beschikbaar voor iedereen die zich op Gods genade beroept. Dan is de Rechter tegelijkertijd ook de Redder.

Zie ook Heidelbergse Catechismus zondag 19:

Vraag Welke troost schenkt u de wederkomst van Christus om te oordelen de levenden en de doden?

Antwoord Dat ik in alle droefheid en vervolging met opgeheven hoofd juist Hem als Rechter uit de hemel verwacht, die Zich eerst om mij voor Gods rechterstoel gesteld en heel de vloek van mij weggenomen heeft. Hij zal dan al zijn en mijn vijanden aan de eeuwige ondergang overgeven, maar mij met alle uitverkorenen tot Zich nemen in de hemelse blijdschap en heerlijkheid.

Kerntekst

Een belangrijke tekst in Joël is de herhaling van de woorden, waarmee God zich aan Mozes bekend maakt: 'Keer terug tot de HEER, jullie God, want Hij is genadig en liefdevol, geduldig en trouw, en tot vergeving bereid. Misschien herroept Hij zijn vonnis.' (2:13, zie Ex. 34:6,7)

Lijnen

In het eerste hoofdstuk ziet Joël het kwade, een sprinkhanenplaag. Hij probeert deze profetisch te duiden. De sprinkhanen kunnen wijzen op vijandige legers die gaan komen. Hij zegt dat de sprinkhanen koppen hebben als oorlogspaarden. Ditzelfde komt ook terug in een visioen aan Johannes, in Openbaring. (1:4 en 2:4,5 en Op. 9:1-11). Plagen kunnen zich herhalen in de bijbel. Meer overeenkomsten tussen Openbaring en Joël: het blazen op de bazuin, de dag van de Heer.

Mozes, in Num. 11:29: 'Legde de HEER zijn Geest maar op heel het volk! Profeteerde iedereen maar!' God zegt bij Joël dat dit gaat gebeuren:

'Daarna zal zich dit voltrekken: Ik zal mijn Geest uitgieten over al wat leeft. Jullie zonen en dochters zullen profeteren, oude mensen zullen dromen dromen, en jongeren zullen visioenen zien; zelfs over slaven en slavinnen zal Ik in die tijd mijn Geest uitgieten. Dan zal Ik tekenen geven aan de hemel en

op aarde: bloed en vuur en zuilen van rook, de zon verandert in duisternis en de maan in bloed. Dan komt de dag van de HEER, groot en ontzagwekkend.' (3:1-4)

Deze tekst doet denken aan de eindtijd, de tijd waarover ook Openbaring spreekt.

Maar al eerder, op de Pinksterdag, herhaalt Petrus deze profetie en zegt daarbij: 'Wat hier nu gebeurt, is aangekondigd door de profeet Joël'. (Hand. 2:16)

Joël roept krachtig op tot bekering. Hij doet die oproep richting oud en jong, bruid en bruidegom, priesters. Bruid en bruidegom komen ook terug bij de andere kleine profeten, heel nadrukkelijk bij Hosea. Die bijbelboeken haken mooi op elkaar in.

Uitgelicht

Over profeteren en het uitstorten van Gods Geest

Profeteren is een woord van God spreken, direct of door aanhaling.

Iedereen kan profeteren (Joël 3 en Hand. 2). Ook Paulus geeft aan dat het vrij algemeen is:

'Iedere vrouw die blootshoofds bidt of profeteert, doet haar hoofd schande aan.' (1 Kor. 11:5)

'Streef naar de gaven van de heilige Geest, vooral naar de gave van de profetie.' (1 Kor. 14:1)

Daarnaast laat Paulus in 1 Kor. 12 ook zien dat profetie een bijzondere gave van de Geest kan zijn:

'Aan de één wordt profetie gegeven, aan de ander gaven van onderscheiding van geesten.' (vers 10)

'Is iedereen soms profeet?' (vers 29)

Geestesgaven worden in koppels gegeven. Profeteren én onderzoeken of de profetieën van de Heer komen vormen zo'n koppel. 'Doof de Geest niet uit en veracht de profetieën niet die Hij u ingeeft. Onderzoek alles, behoud het goede.' (1 Thess. 5:19-21)

Joël noemt naast profetieën en visioenen ook dromen. Dromen komen in de bijbel veel minder vaak voor dan profetieën. In onze tijd maakt Jezus zichzelf wel bekend in dromen aan moslims in landen waar geen christenen mogen zijn.

De Geest van God is als eerste actief in de natuur: 'De adem van uw Geest brengt hen tot leven: het aardrijk wordt een nieuwe bloei gegeven.' (Ps. 104:8 Liedboek)

Na droogte, na een sprinkhanenplaag, spruit alles toch weer uit - een teken dat de Geest aan het werk is!

'Wees niet bang meer, akkers, barst uit in gejubel, want de HEER doet grote daden! Wees niet bang meer, dieren van het veld, want een kleed van groen bedekt de woestijn, de bomen dragen volop vrucht, vijgenboom en wijnstok geven hun rijkdom. En jullie, kinderen van Sion, wees blij en barst uit in gejubel om de HEER, jullie God, want Hij geeft regen om je te verkwikken, Hij laat de regen overvloedig op je neerdalen, vroege regen en late regen, elk op de juiste tijd.' (2:21-23, zie ook 4:18,19)

De regen is een beeld van de Geest. De Geest komt in etappes. In de natuur komt de vroege regen vóór de groei van de planten en de late regen vóór de rijping van de vruchten.

M.b.t. Israel: De vroege regen - tijd van Mozes. De late regen - aan het einde van de tijden.

M.b.t. de kerk: De vroege regen - tijd van Handelingen. De late regen - aan het einde van de tijden.

Opgemerkt

Datering

Het is niet helemaal zeker wanneer Joël heeft geleefd. Hij noemt het zelf niet. Waarschijnlijk vrij vroeg in het bestaan van het tweestammenrijk Juda, in de tijd van koningin Atalja en priester Jojada. Atalja grijpt de macht na de moord op haar zoon koning Achazja en vermoordt alle jongens van de koninklijke familie. Alleen Joas, een zoontje van Achazja, wordt gered en later door de priester Jojada tot koning over Juda uitgeroepen.